

podporu svého stanoviska nepřipadně i výroku nalézacího soudu o nárocích soukromoprávných, kterým ostatně nejen jmenovaný Oldřich W., nýbrž i železniční erár se svými nároky dle § 366 tr. ř. byli odkázáni na pořad práva soukromého. Nelze pak seznati, proč by, pokud jde o zaměstnavatele, mělo býti rozeznáváno mezi osobami fyzickými na straně jedné a osobami právnickými na straně druhé. Důvod zvýšené trestnosti, záležející v tom, že se následkem poměru, v němž jest pachatel ku svému službodárci (§ 176 II b) tr. zák.) nebo zaměstnavateli (§ 176 II c) tr. zák.), nelze oproti krádežím náležitě chrániti a že se pachatel krádeží na svém službodárci nebo zaměstnavateli dopouští hrubého porušení důvěry, je v obojím případě stejným právem na místě, rozdíl pak spočívající v tom, že právnické osoby přijímají osoby služebné a zjednávají osoby na práci prostřednictvím osoby fyzických jako svých zástupců, na věci ničeho nemění. Čin obžalovaných měl sice správně podřaděn býti skutkové podstatě zločinu krádeže ve smyslu § 176 II b) tr. zák., než tím, že v něm nalézací soud shledal zločinnou kvalifikaci dle § 176 II c) tr. zák. nedoznali obžalovaní nižádné újmy.

Čís. 403.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Poměr § 13 cit. zákona k § 12 téhož zákona a k § 482 tr. zák.

Odepření prodeje ve smyslu § 13 lichevního zákona není obmezeno na předměty denní potřeby a vztahuje se i na případy, kdy nakupuje ne-spotřebitel.

(Rozh. ze dne 23. března 1921, Kr I 760/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Plzni ze dne 27. srpna 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 13 zákona ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Vycházejíc z názoru, že trestním ustanovením § 13 zákona o trestání válečné lichvy byl nahrazen a zostřen předpis § 482 tr. zák. a že zejména i předpokladem skutkové podstaty dle § 13 lichevního zákona stejně jako u přečinu dle § 12 téhož zákona jest zastavení nebo podstatné obmezení veřejného prodeje předmětů potřeby, dovozuje stížnost s hlediska zmatku dle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že by jinak zákonné předpoklady přečinu dle § 12 byly méně těžké nežli podmínky trestnosti dle § 13, ačkoliv se v tomto případě jedná o čin méně trestný (t. j. méně trestuhodný) než v případě onom. Než již rozhodovací důvody v odpor vzatého rozsudku uvádějí správně, že nikoliv trestní ustanovení § 13, nýbrž naopak ustanovení § 12 lichevního zákona nastoupilo na místo § 482 tr. zák. čili přesněji řečeno, že posléz uvedeným ustanovením lichevního zákona měly, ač ovšem na daleko širším podkladě a také co do trestů nepoměrně přísněji, býti podrobeny trestnímu stíhání výstřelky nekalého obchodování, rozbujevší se následkem poměrů vyvolaných válkou, obdobné onomu trestnému jednání, které za dob normálních podléhá stíhání dle § 482 tr. zák. Naproti tomu je ustanovení § 13 lichevního zákona, nebyvši obsaženo v žádném

z dřívějších předpisů o stíhání válečné lichvy, jak rovněž připomíná rozsudek, zcela nové a samostatné. Jest proto také zcela lhostejno, zda dřívější judikatura chránila výkladem § 482 tr. zák., pouze spotřebitele a nikoliv obchodníka, nakupujícího předmět potřeby k dalšímu zcizení. Poukazuje-li zmateční stížnost k tomu, že nakupující obchodník mohl by svému konkurentu vykoupiti veškeré zboží, dlužno na to odpověděti, že se obžalovaný nehájil tím způsobem, že měl medové máslo již zaprodáno neb aspoň uschováno pro své pravidelné spotřebitele. Šlo-li však o zboží, jež měl ve svém obchodě volně vyloženo, jest zajisté zcela lhostejno, kdo toto zboží od něho kupoval, poněvadž mu jako obchodníku musilo záležeti v první řadě na tom, by zboží odbyl co nejdříve a takto docílil ve svém obchodě co největšího obratu. Názor stížnosti, jakoby i předpokladem přečinu dle tohoto ustanovení bylo zastavení nebo podstatné obmezení veřejného prodeje předmětů potřeby, nemá prážádné opory ani v doslovu § 13 lichevního zákona ani v jeho vnitřním smyslu a jeho účelu. Smyslem a účelem tohoto ustanovení je, brániti snahám, směřujícím k tomu, by ti, kdož si žádají koupiti určitý předmět potřeby nebo předměty potřeby určitého druhu, byli bez ohledu na svou potřebu nebo své přání přinuceni, odebrati také jiné zboží, kterého se prodávající ať již pro jeho nepatrný normální odbyt nebo z jiných příčin hledí zbýti. Nejde tu tedy o podstatné obmezení veřejného prodeje předmětů potřeby nebo dokonce o jeho zastavení, nýbrž naopak o prodej, který může co do rozsahu býti po případě i neobmezen, ale je prodávajícím vázán na splnění určité podmínky. Ostatní vývody stížnosti jsou opodstatněny potud, pokud dovozují, že přečin dle § 13 je méně trestuhodný než přečin dle § 12 lich. zák. Než tomuto stanovisku propůjčuje výrazu i zákon tím, že přečin dle § 12 podléhá na penězích trestu od jednoho tisíce do jednoho milionu korun, kdežto přečin dle § 13 se trestá na penězích pouze od jednoho sta korun do jednoho sta tisíce korun. Užití mimořádného zmírňovacího a přeměňovacího práva je dle § 12 vyloučeno, při odsouzení pro přečin ve smyslu § 13 však nikoli. Konečně může s odsouzením pro přečin dle § 13 býti uznáno na ztrátu živnostenského oprávnění nejdéle na jeden rok, kdežto při ukládání trestů pro jiné trestné činy ve smyslu lichevního zákona, jmenovitě i pro přečin dle § 12 lze uznati, že se živnostenské oprávnění ztrácí na vždy nebo na určitou dobu, která v zákoně časově není nijak ohraničena. Další námitka zmateční stížnosti, jakoby při přečinu dle § 13 zák. lich. musilo stejně jako při přestupku dle § 482 tr. zák. jíti o předměty denní potřeby, je bezpodstatnou, neboť § 13 mluví o předmětech potřeby v ú b e c.

Čís. 404.

Skutková podstata § 68 tr. zák. předpokládá činné vystoupení vrchnosti, již má býti kladen odpor.

Samostatná četnická stanice jest úřadem ve smyslu § 76 tr. zák.

(Rozh. ze dne 23. března 1921, Kr II 47/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 8. ledna 1921, jímž se krajský jako nalézací soud v Uherském Hradišti prohlásil nepřislušným v trestní věci proti stěžovatelům pro zločiny veřejného násilí podle § 98 a), b) tr. zák. a § 83 tr. zák.